

set ac reum capitaliter condemnare: quod cau-
tur in *Cap. finali. Ne Clerici, vel Monachi in sexto.*

178 Dico Primò. Negari nequit securissim-
um esse procedendi modum, quem Narbona
omnino necessarium arbitratur, vt videtur com-
pertum, estque ille iuxta decisionem *Capitis curati*,
in quo Ecclesiasticis habentibus temporalem iur-
isdictionem vt necessarius præscribitur, dum di-
citur, *Debent & possunt.*

179 Dico Secundò, illum in Tribunali S.
Inquisitionis non videri necessarium. Et quidem
in causis ad fidem spectantibus id est manife-
stum. Deinde, in casibus non spectantibus ad il-
lam, vbi de foro tamen ipsius sunt, non est nec-
cessaria commissio aut delegatio, vt constat in
peccato Sodomie in Portugalia, Aragonia, Va-
lencia, Catalunia: ergo cum in Hispania In-
quisitione crimina familiarium &c. de foro illius
sunt, eodem modo videtur procedendum.

180 Deinde id probo ex Concordia citata
l. 20. Tit. 1. lib. 4. recopilat. in qua statuitur Fami-
liarem, qui deprehenditur non gaudere foro In-
quisitionis, remittendum Curie sæculari, modo
ibidem tradito, & sic clauditur: *La qual (remi-
sion) luego que se biciere y presentare al Inquisidor, o
Iuex seglar, contra cuya iurisdiction se obiere declarado,
remita el tal proceso y causa, y lo debe a aquel, en
cuya favor se obiere fecho la dicha remision, para que
proceda en el conocimiento y determinacion, de la causa.*
Sic ibi. Vbi licet de remissione processûs & causæ
tantum videatur ferri præceptum, dubitari ne-
quit quin de remissione etiam rei debeat intelligi,
vt bene ostendit Diana *Parte 4. Tract. 2. Resolut.*
191. Notanda iam verba illa: *Para que proceda en
el conocimiento y determinacion de la causa.* Potest
ergo S. Tribunal in determinatione & cogniti-
one causa procedere: ex quo euidenter elicitur
non esse necessariam causæ delegationem, quan-
do illa est sanguinis, cum deciso sit vniuersalis.

181 Et ex eadem decisione argui efficaciter
potest. Nam Familiaris, qui mortem intulit, pri-
uilegio fori gaudet in Hispania, dum mors aleuo-
sa non est, vt videri potest apud Narbonam
Glossa 11. num. 36. & Glossa 17. num. 11. de eo
si competentia formetur: seruandus interim in
custodia iudicis præuenientis reus, & si foro non
gaudere fuerit deprehensus, atque in custodia S.
Inquisitionis fuerit, iudici est laico cum processu
& causa tradendus: ex quo clarè habetur eum
mortis supplicio afficiendum. Et nihilominus id
sine periculo irregularitatis accidit: ergo simili-
ter poterit S. Tribunal in causa procedere qua-
do crimen sui est fori, & conuictum aut confes-
sum reum, & sic capitali poenâ dignum, Curie
tradere sæculari. Consequentia est clara: nam in
vtrouque casu est eadem ratio, cum mors sit pari-
ter secutura.

182 Bene verum est pro hoc non haberi
speciale Pontificum priuilegium, sicut habetur
pro causis fidei, & offendentium Inquisitores
ac eorum Ministros, vt videri potest apud Dia-
nam *Parte 4. Tractatu 8. Resolut. 51.* Narbonam
Glossa 22. num. 64. Leandrum *infra Quest. 39.*
& P. Fragosum *Disput. 13. citata s. 1. numer. 9.*
& cum iurisdictione à Rege sit, inde videri difficile
quomodo possit irregularitatis vinculum euitari.
Neque videri satisfieri ex decisione Concordie,

quia cum in illa & Rex & Tribunal Inquisitio-
nis sanctæ concurrant, in neutro est potestas ad
irregularitatis labem submouendam. Proter
quam rationem in casu remissionis post compe-
tentiam censet Diana *Resolut. 101. citata*, hoc non
esse ad potestatem Tribunalis supremi referen-
dum, sed dicendum fuisse tantum declarationem
ex multorum Scriptorum doctrinâ, quos ibidem
affert, asserentium eam non esse proximam coo-
perationem ad mortem, & ita ab irregularitate
alienam.

183 Quæ doctrina casu nostro potest, &
similibus, generaliter adaptari. Nam, sicut ex sen-
tentia eorum, quos prædictus Auctor adducit,
colligitur, etiam seculis Bullis Pontificiis, in tra-
ditione sæculari Curie non incurretur irregula-
ritas, & in casu nostro, & similibus, non fit aliter
remissio faciendâ; idem erit de irregularitate di-
cendum. Quod si Pontifices pro eo priuilegium
concesserunt, id ad tollendos serupulos factum,
vt in simili affirmat Diana in Bulla Gregorij
XIV. loquens *citata Resolut.* in qua de tradenti-
bus Curie sæculari non gaudentes immunitate
Ecclesiasticâ decernit Pontifex. Hoc ergo secu-
ros reddere DD. Inquisitores potest.

184 Præterquam quod non videtur neces-
sarium vt capitali poenâ digni Curie sæculari tra-
dantur. Sic enim de Sodomis, vbi de eorum cri-
mine Tribunal S. Inquisitionis cognoscit, affir-
mat Freytag in *Additionibus ad Tractatum de Con-
fessionibus sollicitantibus Quest. 24. numer. 136.* tales,
nisi sint incorrigibiles, non posse Curie sæculari
tradi, quod non improbat Diana *Tract. 7. Reso-
lut. 20. P. 4.* & Soula in *Aphorismis Lib. 1. Cap. 59.*
num. 27. ait esse probabile, qui & *num. 37.* ad-
dit, quod licet poena Sodomitæ, plenè probato
crimine, non possit à iudice ordinario minui; In-
quisitores tamen Lusitanie non ita limitatam
habere iurisdictionem, sed circa poenâ impositio-
nem procedere valent, prout eis expedire visum
fuerit, ex Farinacio, & conformiter ad Bullam
quamdam Pij IV. Striges etiam & lamias, infan-
ticia committentes, non solere Supremum S. In-
quisitionis Tribunal Romæ Curie sæculari tra-
dere, ex Dufino illius Assessoris proponit Diana
Tract. 8. citat. Resolut. 118. quod & eum Pegna
tenet Auctor idem, & pro quo etiam alios addu-
cit Alberghinus in *Manuali Qualificatorum, Cap. 18.*
sect. 3. s. 9. num. 7.

185 Neque id videtur contrarium disposi-
tioni Gregorij XV. in Bulla editâ die 20. Martij
1623. apud Carenam *Parte 2. Titulo 42. n. 257.*
in qua statuit vt constito quod quis pactum cum
diabolo fecerit, & à fide apostatando, maleficiis,
vel sortilegijs vnam vel plures personas ita læse-
rit, vt ex maleficio vel sortilegio mors secuta sit,
etiam pro primo lapsu Curie sæculari tradatur,
debitis poenis puniendus. Nam Pontifex homi-
cidium cum apostasiâ à fide coniungit, quæ so-
lâ illam meretur poenam etiam in primo lapsu
non confessi. Et ita Diana, qui præfata Bulla
meminit *Tract. 7. Resolut. 10.* ea non obstante id
tenet, quod vidimus. Et quidem cum priuile-
gium exemptionis Ministris sit Officij sancti
concessum in eorum fauorem, non est creden-
dum teneri illud ad remittendum Curie sæcula-
ri, vt ibi ordinaria poena reddatur: sic enim nihil
fauorè

fauoris haberet; immò odij non parum: nam
S. Officium ad probationem delictorum validius
& efficacius est: plus enim timetur, vnde & tes-
tes promptiores sunt ad aperendam veritatem.
Estque insuper satis graue sub duplici tribunali
pati reum, dum causa eius agitur, & pariter ab
eodem iudicari.

186 Dico tertio DD. Inquisitores in causis
dictis possunt ad torturam procedere, quando
illa fuerit necessaria iudicata. In quo, iis suppo-
sitis, quæ de eorum iurisdictione sunt dicta, non
videtur dubitari posse. Concessa enim iurisdictione,
conceduntur omnia, quæ sunt ad illius execu-
tionem necessaria *l. 2. de iurisdic. omni iud.* Et
concesso sine conceduntur omnia, per quæ per-
uenitur ad finem. *Cap. Cum infirmitas, de poenit.*
& *remiss.* Et *Cap. Quoniam, de sent. excommun.*
Præterquam quod in torturâ non est periculum
irregularitatis, quia neque mortis, aut mutila-
tionis, vt supponitur. Et etiam si debilitetur mem-
brum, non incurri irregularitatem docent Do-
ctores, quos adducit & sequitur Leander *Parte 5.*
Tract. 2. Disput. 7. Questio. 9. Vnde etiam in Re-
ligionibus habere locum potest, non ex speciali
priuilegio Apostolico, sed per consequentiam
iurisdictionis ad criminum punitionem. Et tor-
turam in Tribunali S. Officij immoderata non
futuram bene ex Farinacio obleruat Soula *suprà*
Lib. 2. Cap. 39. num. 25. & regulariter non plu-
restribus futuris qualificationibus aut istis: cum ta-
men sciamus in Curia sæculari septem adhiberi
solitas; quod nuper in duobus Indis, accidit de
homicidio suspectis, quos vidi in xenodochio
Diuæ Annæ ciuitatis huius Limanæ ulceratos
medicari.

187 Dico quartò. Licet homicidium, de
quo agimus, videatur aleuosum, à seruis inquam
in homine securo paratum, quod sufficere tradit
cum aliis Narbona *suprà Glossa 11. numer. 6. &*
59. & tunc famulos fori priuilegium amittere,
de quo *num. 54. & seqq.* nihilominus DD. In-
quisitores procedere in eo possunt. Id probo.
Quia in primis non constat talem fuisse, & in
dubio causam assumere possunt; quia iudex et-
iam delegatus cognoscit an sua sit iurisdictione. Pro
quo Bossius *Tomo 2. Tit. 12. num. 350.* ex Ciar-
lino. Et ita vltu comprobatur in S. Officio testa-
tur Simancas, & cum eo ac Pegna, & Roderico
Acunna tenet Diana *Tract. 7. cit. Resolut. 10.* &
de crimine loquuntur, de quo dubitatur an sa-
piat hæresim. Nec D. Fermosinus *Tomo 2. Cap.*
si quis contra, de foro competenti. Quest. 10. n. 9.
dicens quod in dubio an sortilegium sapiat hæ-
resim manifestam, vel etiam blasphemia, de qua
numer. 10. Inquisitor non se intromittit, sed ac-
cusatos remittere debet ad iudices sæculares, ex
Glossa, & Marthâ: contrarius censendus est om-
nino; intelligendus enim perseverante dubio: &
tunc etiam non est obligatio remissionis, quia
S. Officium cognoscere potest de sortilegijs, et-
iam si non sapiant hæresim, ex Constitutione Six-
ti V. vt videri potest apud Dianam *Tract. 7. citat.*
Resolut. 10. vbi ait id esse manifestum. Et apud
Ignatium Lupum in *Edictum S. Inquisit. Lib. 24.*
Disput. 1. Artic. 2. Difficult. 9. & quod ad blasphe-
mos attinet Sanctarellus *Tractatu de blasphemia*
Cap. 8. Dub. 1. numer. 1. ex quadam Bulla Iulij

Tertij affirmat Inquisitores esse iudices contra
omnes blasphemias: quod non videtur displicere
Dianæ *suprà Resolut. 8.* & illi possunt, cum bene
sibi fuerit visum, amplecti. Vide etiam Dianam
Tract. 8. Resolut. 112.

188 Quibus addo, etiam si occiso aleuosa
sit, in Concordia Indica non exceptum, & ita ex
eo capite nihil obstat: cum enim in concessio-
ne excipiuntur Regalia, reliqua omnia Regalia
concessa censentur, vt ex pluribus, quos adducit,
probat D. Fermosinus *suprà numer. 51.* Neque
hoc mirum, quando respectu Officialium S. Tri-
bunalis, prout sunt à Familiaribus diuersi, de qui-
bus solum Concordata procedunt, maius aliquid
affirmet Narbona *Glossa 19. num. 2.* crimen scilicet
iptum læsæ Maiestatis, & consequenter re-
bellionem aleuosam eidem annexam, nequa-
quam excipi, sed ad forum dictum pertinere.
Nec de hoc plura: quæ autem dixi Supremi Tri-
bunalis iudicio, immò & melius sententium cen-
suræ subditio.

Pro casu alio nupero & tumultuario
Discursus vtilis. In quo multa circa
Bullam Pij V. *Si de protegendis.*

189 Anno præterito 1661. S. Inquisitionis
Tribunal iussit in hac Regum Ciui-
tate capi vnum ex vrbicis Rectoribus, qui vendi-
tioni carnis arietinæ præsidens, inurbana quæ-
dam & indecora non semel, eâ occasione, pro-
tulerat, dum plus eius generis, quam ipsi videba-
tur necessarium, pro personis ad curam Tribu-
nalis eiusdem spectantibus, peteretur. Et captu-
ra quidem, non pro communi carcere, habito ad
qualitatem personæ respectu, fuerat constituta,
sed vt in domo maioris Alguacelli, viri quidem
primarij, & ex Equestri D. Iacobi Ordine, vt ibi
aliquandiu detentus diceret in posterum & de-
centius loqui & quæ ad suam spectabant munus,
cum Ministris S. Officij dignius & promptius
exercere. Missis ergo ad capturam ministris, ille
vt potuit resistit, sed honorario curru statim in-
clusus in Prætorium S. Officij ferebatur. Duo
tamen concurrentes Ediles, seu Prætores vrbani,
vulgo *Alcaldes Ordinarios*, irruunt, & captum vio-
lenter eripiunt, eumque ad Excellentissimū Pro-
regem Comitè de Alba de Aliste deferunt, vt sua
auctoritate interpositâ vim Tribunalis Sancti re-
pellat, causam illam minimè ad fidem spectan-
tem, sed humanis quibusdam respectibus con-
cinnatam proclamantes. Sed religiosus Princeps
inconsultum & præceptis abominatus facinus, ius-
sit quantocyus ad Tribunal sanctum ab iis, qui
eripuerant, vinctum deportari, quod & factum.
Sed cum illud antea de ereptionis violentiâ fuisset
certius factum, & eam idoneis ac sufficientibus
testibus comprobasset, ereptores duos excom-
municatos declarauit, & deinceps in causa pro-
cessit, mandato sub excommunicatione adhibito
vt luis se domibus continerent, additis custodi-
bus eorum expensis, nec sane exiguis, sustentan-
dis. Vinctus autem intra Officij sancti claustra
detentus, & in domum propriam post dies ali-
quot remissus, & præcepto pariter ac Censurâ,
nec non custodibus aggrauatus. Tres irem fratres,
Religiosi

Religiosi duo, & Sacerdos alius secularis, & mandatum clausuræ & censuræ passi, quia verborum non leues excessus in tumultu capturæ sunt eisdem, aut forte aliis, imputati. Circa quod non sine controuersis actum. Et quia, tum pro iustificando S. Tribunalis processu, tum etiam pro similibus causis, commoda esse poterunt, visum est dubia quædam clarè & breuiter lucidare.

DUBIUM I.

An casus prædictus, si inexcusabilis sit, ad aliam dici possit Bullam, præter citatam Pij V. aut Decretum Apostolicum pertinere.

190 Dico primò. Alia esse Pontificia Decreta contra impediētes officium S. Inquisitionis, manifestum habetur ex Bullâ Iulij III. Kalendis April. 1551. ab Urbano VIII. renouatâ, vt constat ex Decreto eiusdem die 7. Iulij 1633. in qua sic ille: *Licet à diuersis Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, etiam per speciales Constitutiones in Corpore juris insertas, fuerit ritè & salubriter sanctum atque decretum, vt seculi Potestates, & Domini temporales, ac prouinciarum, ciuitatum, terrarum, & locorum quorumcumque Rectores, &c. Neque Diocesano Episcopo, vel Inquisitori ipsius Inquisitionis negotio incumbens se opponere, aut ipsum aliquatenus impedire, vel impediētibz auxilium, fauorem scienter dare audeat, perpetuæ damnationis sententia in eos, qui contra prædicta fecerint, promulgata, quam si per animum sustinuerint pertinaci, ex tunc velut hæretici condemnentur, &c.* In quibus Pontifex Decretalem Bonifacij VIII. quæ habetur in Cap. *De Inquisitionis*, de hæreticis in 6. præsertim commemorat, verbis eiusdem adductis, in quibus præsertim notanda illa: *Aut ipsum aliquatenus impedire.*

191 Est item Decretalis alia Urbani IV. in Cap. *Statutum* el. 1. eodem titulo, contra statuta secularium Potestatum, quibus negotium Inquisitionis directè aut indirectè possit impediri, *Aut quomodolibet retardari.* In ea tamen non est lata Censura, sed ferendas sic enim clauditur: *Per Censuram Ecclesiasticam decernimus compellendos.* Quod quidem non solum de auctoribus statuti, sed etiam de executoribus intelligendum, vt videtur compertum, quia statutum propter executionem prohibetur, & ita currit vulgare axioma, *Propter quod vnumquodque tale, &c.* adductum in *Authentica*, & magis in C. *de Sacrosanctis Ecclesijs*.

192 Extra Corpus autem Iuris est Bulla celebris eiusdem Pontificis ex Anno 1261. die 27. Septembris, in qua sic statuit: *Ceterum si forte (quod non credimus) aliqui cuiuscumque conditionis huic negotio vobis commissio se opponere, aut illud præsumpserint aliquatenus impedire, vt non possit procedi libere in eodem: immò nisi inquisiti seu requisiti idauerint, & iuxta officium & posse suum singuli iauerint studiose: contra eos tamquam hæreticorum fautores & defensores, & secundum sanctiones Canonicas, fieri eadem auctoritate, intrepide procedatis.* Sic ille. Et præter dicta sunt etiam alia, quæ videri possunt apud Pegnam post Scholia in Eymerici Directorium:

quibus præfatus Iulius III. nouum addidit robur Constitutione citatâ, dum excommunicationem Sedi Apostolicæ reseruatam accumulât contra prædictos, & eorum Officiales; cum præsertim se in negotio hæresis ingerunt, & de eo volunt cognoscere, quocumque prætextu id fiat.

193 Et ex hoc videri alicui possit Constitutionem istam, sicut & alias, ad quas alluditur in ipsâ, non comprehendere eos, qui impediunt aut retardant in negotio ad fidem non spectante, quia Pontifices in illis de negotio hæreticæ prauitatis tantum loquuntur, & dispositiones tales, vt pœnales, neutiquam ampliandæ, vt sæpius dictum, & paulò superius numer. 172. Sed hoc non obstat: nam in Cap. *De Inquisitionis*, sic concluditur: *Si quis verò de prædictis Potestatibus, Dominis temporalibus, Rectoribus, vel eorum Officialibus, seu Balliuis, contra prædicta fecerit, aut præfatis fidei negotio, sepe satis Diocesano Episcopo, vel Inquisitori incumbenti se opponere præsumserit, vel ipsum aliquatenus impedire, &c.* vbi post facientem contra prædicta, in quibus expressi hæretici, credentes, receptatores, fautores, & defensores; additur qui se opponit, & impedit in negotio prædicto: quod quidem generalius quid indicat, negotium scilicet Inquisitionis ad alia præter adducta, sed tamen in ordine ad fidei puritatem conseruandam extendi. Præterquam quòd cum DD. Inquisitores capturam decernunt; nemini constare potest an propter hæresim, credentiam, receptionem, fauorem, aut defensionem, id faciant, in quibus Decretalis vim continet manifestam. Et licet aliquod præcesserit, vt in casu prædicto, propter quod intelligi possit capturæ dispositæ fundamentum; id ipsum est fallibile, & forsitan cum eo, de quo vulgata notitia, est aliud notitiæ secretioris; cui illud adiunctum causam possit reddere grauiorem.

194 Circa Caput verò Statutum affirmât Glossa contra illius ire dispositionem, & consequenter pœnas ibidem expressas irrogandas, qui statuunt vt nullus, nisi sit de familia Potestatis, possit arma gestare. Sic verb. *Indirectè.* Non ergo tantum de negotio hæresis agitur; cum de impedimentis tractatur. Et impediētes arma deferre Familiares, posse vt impediētes puniri; cum aliis affirmât Pegna in Scholiis ad Directorium citatis Lib. 3. Scholia 114. §. *Iam huc priuilegium.*

195 Et Urbanus IV. præfata Decretalis auctor in Bullâ celebri citatâ ante adducta eiusdem verba ex §. *Ceterum*, de quo numer. 192. Inquisitoribus facultatem concesserat prohibendi Prædicatores Quæstuarios. Vnde qui hoc impediret, absque dubio impediētiū pœnas incurreret. Cum ergo statim de illis statuatur, non est id ad hæresis causas tantum limitandum. Et ita eodem modo debet accipi quod est à Iulio III. dispositum præfatis innitente, & eadem suo decreto roborante. *Præcipimus ne Diocesanos Episcopos, & Inquisitores ipsos, in suo Inquisitionis negotio villo modo impediānt, seu perturbent: neque se in hæresis crimine cognoscendo, seu inducendo, &c.* Verba illius sunt: in quibus impedimentum in officio prius generaliter amouetur, & statim speciale illud de cognitione iudiciali hæreticæ prauitatis. Licet ergo Bulla Pij V. non extaret, ampla esset DD. Inqui-

Inquisitorum potestas ad impediētes quomodolibet coercendos. Sed iam de illa sit

DUBIUM II.

An, & quomodo casus præfatus in Bullâ Pij V. contineatur.

196 Dico primò. Casus talis in Bullâ præfata continetur, quæ etiam renouata ab Urbano III. Decreto citato, numer. 190. Constat ex §. 4. vbi sic habetur: *Quis carcerem, aut aliam custodiam, seu publicam, seu priuatam, effregerit, vinculumque extraxerit, seu emisit, capiendum prohibuerit, seu facultatem effugiendi dederit, &c.* Ecce vinculum capi prohibitum, & captum ereptum. Quid manifestius?

197 Dices agi de hæretico, quod tripliciter probari potest. Primò ex tenore Bullæ in eius §. 1. vbi Pontifex in eos inuehitur impios homines; qui omnibus malis artibus S. Officium subuertere, Ministrosque functionibus disturbare moliantur. Tales autem se reprimere velle Constitutione suâ protestatur. Non solent autem tales esse nisi qui hæreticis fauent, & ideò Tribunali sancto sunt infensi, quod est hæreticorum terror. Secundo, quia §. 2. inter eos, quos offendi prohibet, sic concludit: *Seu accusatorem, denuntiatorem, aut testem in causa fidei quomodocumque productum.* Quod ad præmissos omnes videtur referendum ex communi doctrinâ de qualitate, seu determinatione in fine dispositionis, pro quâ Glossa in Cap. *Secundo requiritur*, de appellationibus & cum aliis atque ex aliis Barbosa de dictionibus & clausulis Claus. 119. de quo & Nos alibi. Tertio quia §. 7. sic habetur: *Quicumque autem pro talibus veniam petere, aut alias intercedere tentauerint; in eisdem illis partibus, quæ in hæreticorum fautores à Sacris Constitutionibus inferuntur, ipso facto se noverint incurrisse.* Hæc Pontifex: ex quibus id satis videtur apertum. Tandem, quia Constitutio ista est conformis duabus aliis, scilicet Innocentij IV. & Clementis IV. vbi de hæretici capturâ agitur, & pœnæ impediētibz assignantur. Quæ apud Pegnam habentur supra.

198 Sed certè nullo est modo sustinendum, stante in contrarium supremorum Tribunalium praxi, quam Pontifices vt suæ menti conformem dubio procul amplectuntur. Et illi se Tribunalia inferiora conformant, vt necessarium omnino id sibi rata; cum regulam non debeant sequi, quod nec ipsis est licitum, laxiorem. Et ita videmus iuxta tenorem Bullæ eiusdem punitos, qui vinculos eripuerant non hæreticos, pœnis aliquando ex Pontificiâ mansuetudine temperatis. Pro quo Carena Parte 2. Titulo 13. numer. 67. & aliis, de quibus infra, numer. 215.

199 Deinde, Quæ in contrarium adducuntur, non videntur. Primum enim est quidem verissimum, & omnino Pontificem velle impiis hominibus S. Officio infensis validum firmiter iniicere, ac penitus reprimere eorum audaciam. Sed tales non semper fautores hæreticorum sunt, sed liberrimi, petulantes, & præcipites, sub pietatis colore, vt loquitur Constitutione citatâ Iulius III. & licet non omnes subuertere S. Officium malis ar-

tibus, aut Ministros suis functionibus disturbare moliantur: si tamen id faciant, quod est prohibitum, pœnas incurrunt: quia tali prohibitione intendit Pontifex, ne quisquam sic agendo in profundum malorum veniat, & illam contra S. Tribunal, & eius Ministros, tandem hauriat impietatem. Quemadmodum si quis hæreticum ex manibus Ministrorum eripiat humano aliquo respectu, Bullæ pœnis obnoxius reddatur: & tamen non ideo subuertere S. Officium intendit, & generaliter Ministros suis functionibus disturbare. Et reuera licet expressè ac directè nolit sic operans S. Officium subuertere, vult tamen, ex parte quidem, expressè; & interpretatiuè, totaliter. Siquidem suo facto & exemplo viam aliis sternit similiter faciendi: quod si ita contingat, actum est de S. Officij auctoritate.

200 Secundum est enerue, quia causa fidei latius patet, vnde & additum à Pontifice, *Quomodocumque productum.* Et ita causa, quæ contra impediētes agitur, causa fidei est, vt bene ex Zanardo Carena supra, numer. 67. vnde & abiurant, vt videri potest apud Dianam Parte 4. Tractat. 7. Resolut. 13. in fine: licet hoc in omnibus locum non habeat regionibus, de quo infra, Dub. 4. & verò cum facillè fuisset Pontifici dicere, *In causa hæresis*, sicut expresserunt nonnulli alij, nec tamen dixerit, validum argumentum est vt credamus Constitutionem suam voluisse ad omnem causam tribunali sancto propriam ampliare. Vnde concedo quod de qualitate aut determinatione, in fine dispositionis adiectâ obiciebatur.

201 Tertium videtur vrgentius, sed soluitur nihilominus inprimis, si dicamus ibi quidem esse sermonem de hæreticorum causis, pro quibus, qui veniam petunt, eisdem fauere videntur. Præterea dicendum magis ad rem pœnas fautorum incurrere, non quia fauent hæreticis, sed quia Pontifex vult in eodem pœnarum genere comprehensos cum hæreticorum fautoribus: eò quod impedire S. Inquisitionis Officium maius quid est simpliciter hæretici fauore; tendit enim ad illud subuertendum, vt iam vidimus asseruisse Pontificem, & ita grauius puniendos bene obseruat P. Palus Tomo 1. tract. 4. Disput. 8. Puncto 16. §. 7. n. 2. sic etiam Pontifex tales pœnis subiicit, quæ reis læsæ Maiestatis sunt constitutæ, licet reuera rei talis criminis non sint.

202 Vltimum denique parui momenti est, cum constet Pium V. ampliorem voluisse Constitutionem edere pro speciali Tribunali sancti, & Ministrorum eiusdem protectione, vnde Constitutionum Pontificum aliorum non meminit, quia si meminisset, de earum ampliatione non poterat dubitari.

203 Dico secundò. Casus prædictus etiam in Bullâ Pij V. continetur, quatenus fuit cum perterrefactione Ministrorum coniunctus, de qua §. 2. ibi: *Seu perterrefecerit.* Quod quidem non respectu actionis illius tantum accidit, sed & aliarum, quæ deinceps iniungi à DD. Inquisitoribus contingeret. Quis enim non timeat manus in aliquem iniicere, cum contra se potestatem seculari irrupturam possit verosimiliter suspicari? Et cedere quidem parum videbitur honorificum, quando & resistere magno constat obnoxium esse